PŘEDMLUVA

Milí mladí přátelé!

Stojíte na prahu dospělosti. Brzy opustíte základní školu a vstoupíte do světa dospělých. Tento svět vám přinese mnoho nových setkání a možností. Musíte se však na vstup do tohoto světa dobře připravit. Rádi bychom, aby vám naše kniha pomohla orientovat se v základních otázkách života. Měla by vám pomoci připravit se na řešení problémů, se kterými se můžete setkat.

Autoři

OBSAH

PŘEDMLUVA **5**

I. ZÁKLADNÍ ETICKÉ PROBLÉMY **7**

1. Morálka jako základ soužití mezi lidmi 7
2. Charakter člověka 10
3. Rozvoj osobnosti 14
4. Komunikační dovednosti 16
5. Mezilidské vztahy 22
6. Základy společenského chování 27
7. Opakování 33

II. OCHRANA ZDRAVÍ OBČANŮ **35**

1. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci 35
2. Bezpečnost silničního provozu 38
3. Škodlivé vlivy prostředí 45
4. Návykové látky, které poškozují zdraví 51
5. Opakování 57

III. ZAPOJENÍ DO SPOLEČNOSTI **59**

1. Vstup do zaměstnání 59
2. Sociální zabezpečení občana 64
3. Úřady práce, podpora v nezaměstnanosti 70
4. Nemoc a invalidita 75
5. Opakování 81

IV. STÁTOPRÁVNÍ USPOŘÁDÁNÍ ČR 82

1. Ústava a zákony ČR 82
2. Státní moc 86
3. Státní a zastupitelské úřady 92
4. Volby do zastupitelských orgánů 94
5. Územní samospráva 99
6. Politické strany, hnutí a spolky 102
7. Práva a povinnosti občanů 106
8. Právní ochrana občana 111
9. Orgány činné v trestním řízení 116
10. Demokratické uspořádání naší společnosti 121
11. Opakování 123

V. MEZINÁRODNÍ SPOLEČENSTVÍ 127

1. Nutnost mezinárodní spolupráce 127
2. Organizace mezinárodní spolupráce 129
3. Opakování 133

VI. CO JSME SE NAUČILI? 134

Jak pracovat s touto učebnicí ?

Dobře si přečti, co znamenají používané značky:

slovo nebo věta - důležité, pamatuj si

- úkol, přemýšlej

- opakuj a procvičuj své vědomosti

slovo* - slovo je vysvětlené na konci kapitoly

A ještě něco! Některé úkoly tě asi budou lákat, abys je vypracoval přímo do učebnice. Ale to by se s knihou dělat nemělo. Úkoly si okopíruj nebo je vyplňuj přes průsvitný papír nebo přes fólii.

Politická práva
Mezi politická práva patří hlavně **svoboda projevu a právo na informace**, právo **pokojně se shromažďovat**, **svobodně se sdružovat**, **zakládat politické strany**, právo občanů **svobodně volit své zástupce** do zastupitelských orgánů.

Práva národnostních a etnických menšin
Občanům národnostních menšin jsou zaručena například tato práva: právo na **rozvoj vlastní kultury**, právo na **vzdělání ve vlastním jazyce** a právo na **rozšiřování a přijímání informací ve svém jazyce.**
! Toto právo platí i pro sluchově postižené občany !

Hospodářská a sociální práva
Právo na **svobodnou volbu povolání**, právo na **podporu v nezaměstnanosti**, právo **podnikat**, právo na **spravedlivou odměnu za vykonanou práci**, právo na **hmotné zabezpečení*** **ve stáří a v nemoci** a právo na **ochranu zdraví**.

Kulturní práva
Mezi nejdůležitější kulturní práva patří právo na **vzdělání** a právo na příznivé **životní prostředí**.

Práva na soudní nebo jinou právní ochranu
Každý občan se může **domáhat svého práva u nezávislého a nestranného soudu**, každý má právo na **právní pomoc**, právo **odmítnout výpověď** ...

C) Do které oblasti lidských práv a svobod zařadíš péči o děti a jejich výchovu?
D) V Listině základních práv a svobod najdi, kdo může rozhodnout o odebrání dětí rodičům.

E) Přemýšlej, která práva jsou na obrázcích zachycena.